

Idrottslektion på Klostersgårdsfältet

3.5.5 Tillgång till gröna ytor i tätorterna

Nedan beskrivs en bristanalys avseende tillgång till allmänna parker samt vissa kommentarer angående koloniområden. Tillgången till andra typer av grönområden t.ex. idrottsområden och kyrkogårdar beskrivs inte eftersom de är knutna till särskilda verksamheter. Tillgången till friytor på privat mark i form av trädgårdar eller bostadsgårdar analyseras inte kvantitativt heller p.g.a. avsaknaden av tillgänglig information och behov av att begränsa projektet. En utförlig beskrivning av grönstrukturen i stadsdelarna i Lund respektive övriga tätorter finns i kap 7.6.

Bristanalys avseende allmänna parker för boende tätorterna

En analys av tillgången till allmänna parker i staden och i tätorterna har genomförts. Som underlagsmaterial har använts tekniska förvaltningens skötselplaner för parker. Studien har genomförts med hjälp av GIS, geografiskt informationssystem. De mindre skötselytor har slagits samman till hela områden. En klassning har gjorts i fyra typer av parkmark beroende på funktion och karaktär; parker, stråk, skyddszoner och grönytor längs gaturum. **Parker** är små eller stora områden och de viktigaste för vistelse, lek, spel och rekreation.

Stråk är i regel långsträckta grönremsor med gång- och cykelvägar som inte ligger intill en bilväg.

Skyddszoner är remsor av grönska som fungerar som en buffert mellan störande vägar, järnvägar eller industriområden och bostadsområden. Skyddszoner kan innehålla bullervallar med eller utan träd- och buskvegetation. I andra fall är det en visuell avgränsning som eftersträvas eller att avståndet i sig gör att bullret minskar.

Grönytor längs gaturum är grönremsor längs vägar som är medvetet gestaltade och där vegetationen är ett positivt inslag i upplevelsen av vägen för bilister, cyklister och gående. Klassningen av vad som är skyddszon eller gaturum bygger på upplevelsen av vägmiljön.

En klassning i de olika kategorierna syftar till att fördjupa kunskapen om vilken typ av grönytor som finns i en stadsdel. Tidigare Grönplan 1990-91 har endast redovisat andelen parkmark/person. Det har mycket stor betydelse vilken typ av parkmark som finns i en stadsdel då en stor andel skyddszoner inte tillför några större värden. Fördelningen av de olika kategorierna av parkmark samt kartor redovisas i kap 7.6.

Gaturum längs Fjelievägen

För kategorin ”parker”, som är den ur vistelsesynpunkt viktigaste, har en analys genomförts av tillgången till parker för boende i de olika stadsdelarna samt i de övriga tätorterna. I Grönplanen 1990-91, fanns ett antal riktlinjer om avstånd till parker av olika storlek se kap 3.5.1 sid . Analysen bygger på dessa rekommendationer med vissa modifieringar. En ny kategori är s.k. **grönningar**, parker på 0,2-1 ha, vilka bör nås inom 200 meter. Avståndet 200 meter är valt därför att 90 % av befolkningen tar sig 200 meter på maximalt 5 minuter.

Grönplanens begrepp **närpark**, på 1-3 ha, vilka bör nås inom 300 meter kvarstår liksom **stadsdelsparker** på minst 3 ha, vilka bör nås inom 500 meter. Botaniska trädgården räknades in i analysen som en stadsdelspark trots att den inte är en kommunal park. Botaniska trädgården fungerar som en allmän park och är öppen för allmänheten under en stor del av dygnet, dock inte på natten.

I studien togs fram befolkningen fördelat på fastigheter som ett eget GIS-

skikt. En uträkning har gjorts av hur stor andel av befolkningen inom respektive stadsdel som har tillgång till de olika parkkategorierna. Kartorna på sid. 64-67 visar var bristområdena finns. Syftet är att tydligt redovisa var det finns brister i tillgången till allmänna parker. Innehållet i parkerna och dess upplevelsevärden redovisas inte i denna analys utan där används en beskrivande metod (se kap 7.6 och förslag till parkförnyelseprojekt i kap 4).

Lunds stad

Tillgången till grönområden är relativt god. Följande stadsdelar uppvisade dock en brist på stadsdelsparker: norra delen av Centrum, Järnåkra/Nilstorp, Möllevången, östra delen av Norra Fäladen, Vallkärra samt Stångby. Det är svårt att finna mark för nya stadsdelsparker eller utökande av befintliga parker i de olika stadsdelarna. Andra åtgärder som höjer kvaliteten på befintliga parker eller utvecklar rekreationsstråk är därför angelägna för boende i respektive stadsdel. I Vallkärra kompenseras bristen av det lantliga läget och närhet till Nöbbelövs mosse och grönstråk i omgivningen. För att kompensera brister på stadsdelspark föreslås följande åtgärder:

Centrala staden: kvarteret vid Kulturskolan (Lindebergsskolan), Kråke-lyckan och Ribbingska sjukhemmet görs mer tillgängligt för allmänheten genom att stråk skapas genom kvarteret.

Möllevången: Smörlyckans idrottsplats görs mera tillgänglig för allmän rekreation genom att förbättra entrén från nordväst.

Järnåkra/Nilstorp: Karhögsparken rustas upp, och ett grönstråk skapas under E22 vid Råbyholms allé. En tydligare entré skapas till St. Larsparken vid Malmövägen.

Norra Fäladen: Ett större rekreations- och idrottsområde anläggs på Ladugårdsmarken, norr om Norra Fäladen, i anslutning till deponin på Klosterängshöjden. Deponin används som naturpark efter avslutad verksamhet.

Stångby: En ny stadsdelspark anläggs i Stångby vid utbyggnad enligt FÖPL Stångby.

Tillgången till parker på minst en ha inom 300 meter är relativt god. Bristområdena är i stort sett de samma som för stadsdelsparkerna. Tillgången till gröning om minst 0,2 ha inom 200 meter är mycket god i staden Lund. Vissa brister finns för delar av bostadsområden. Härvid bör uppmärksammas andra gröna områdens betydelse vid brist på parkmark såsom Smörlyckans idrottsplats, Universitetsområdets grönytor, Östra kyrkogården, Norra kyrkogården och villaområdenas trädgårdar längs bl a Kävlingevägen, i Professorsstaden och på Nilstorp samt koloniområdena

Upplevelsen av tillgången till parker beror på fler aspekter än yta och avstånd. Av betydelse är barriärer i form av vägar och industriområden, tillgång på privata trädgårdar och gårdar, närhet till naturområden och utformningen av parkerna.

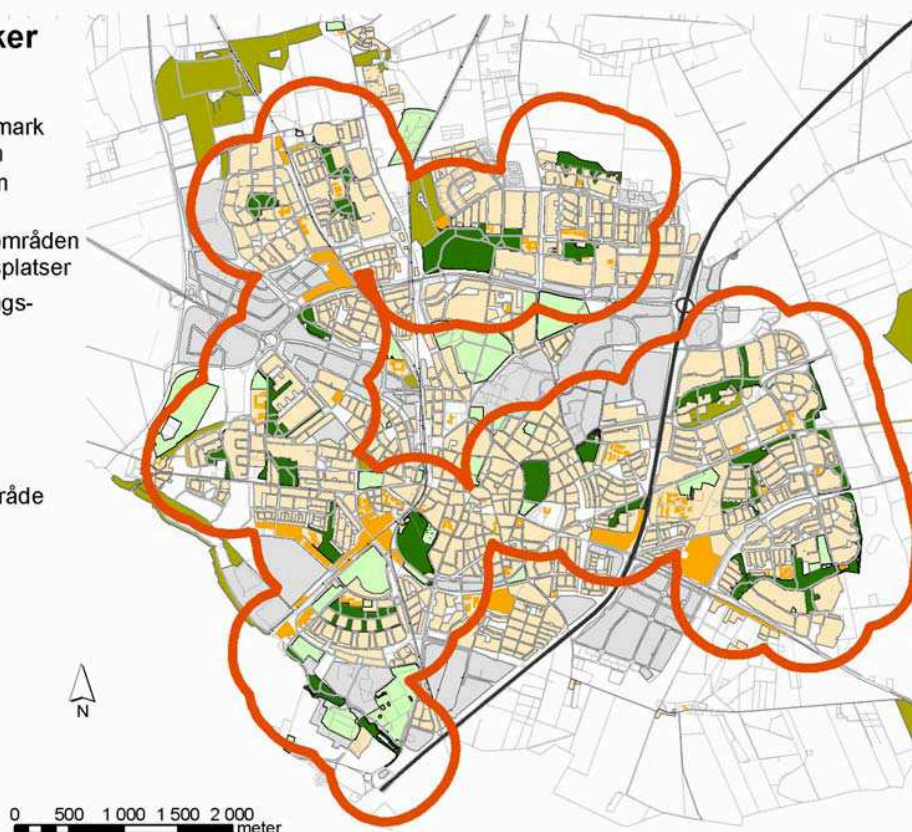
Hardebergaspåret är ett viktigt grönt stråk för både cykelpendling och rekreation

Tunaparken

Bristanalys parker större än 3 ha

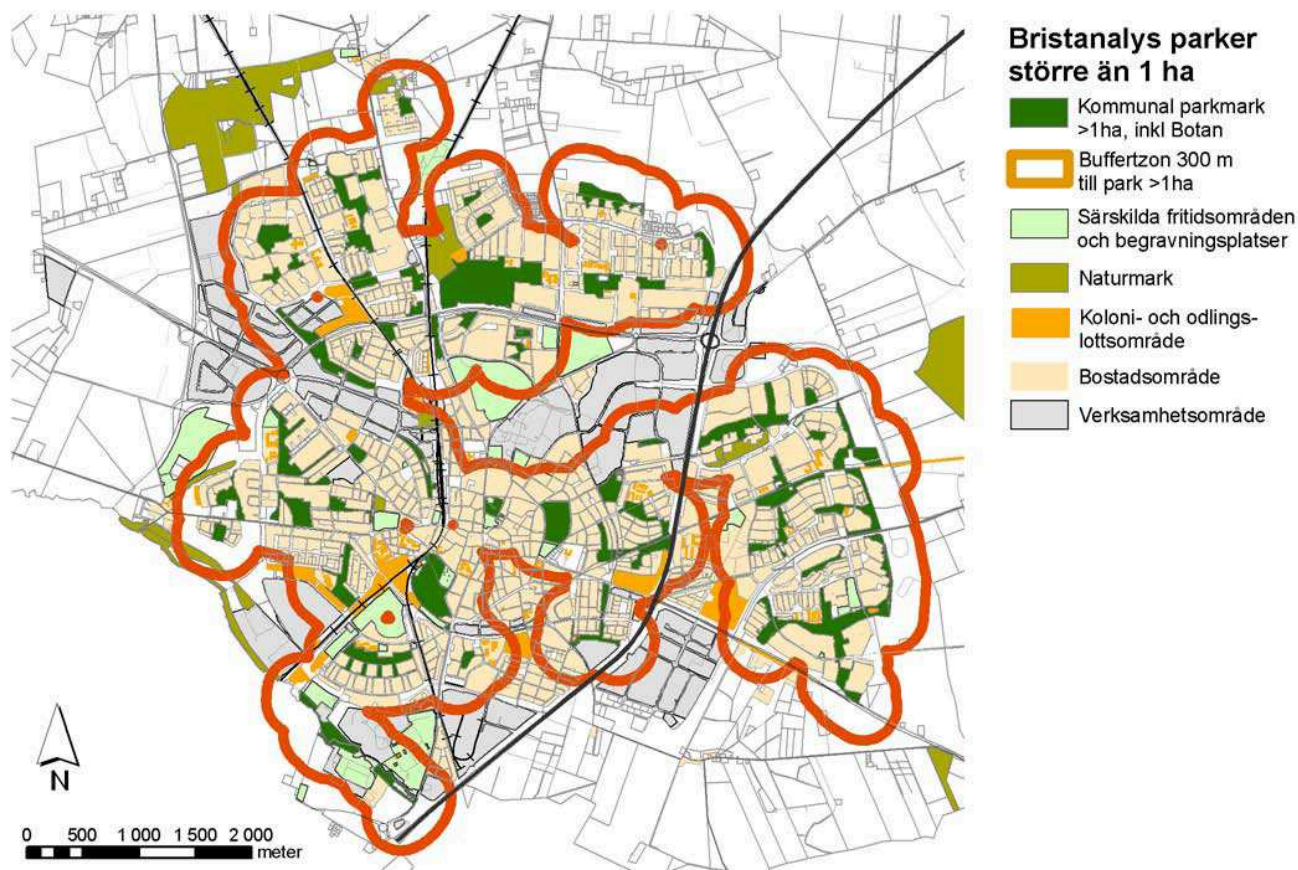
- Kommunal parkmark >3 ha, inkl Botan
- Buffertzoon 500 m till park >3 ha
- Särskilda fritidsområden och begravningsplatser
- Koloni- och odlingslottsområde
- Naturmark
- Åker
- Bostadsområde
- Verksamhetsområde

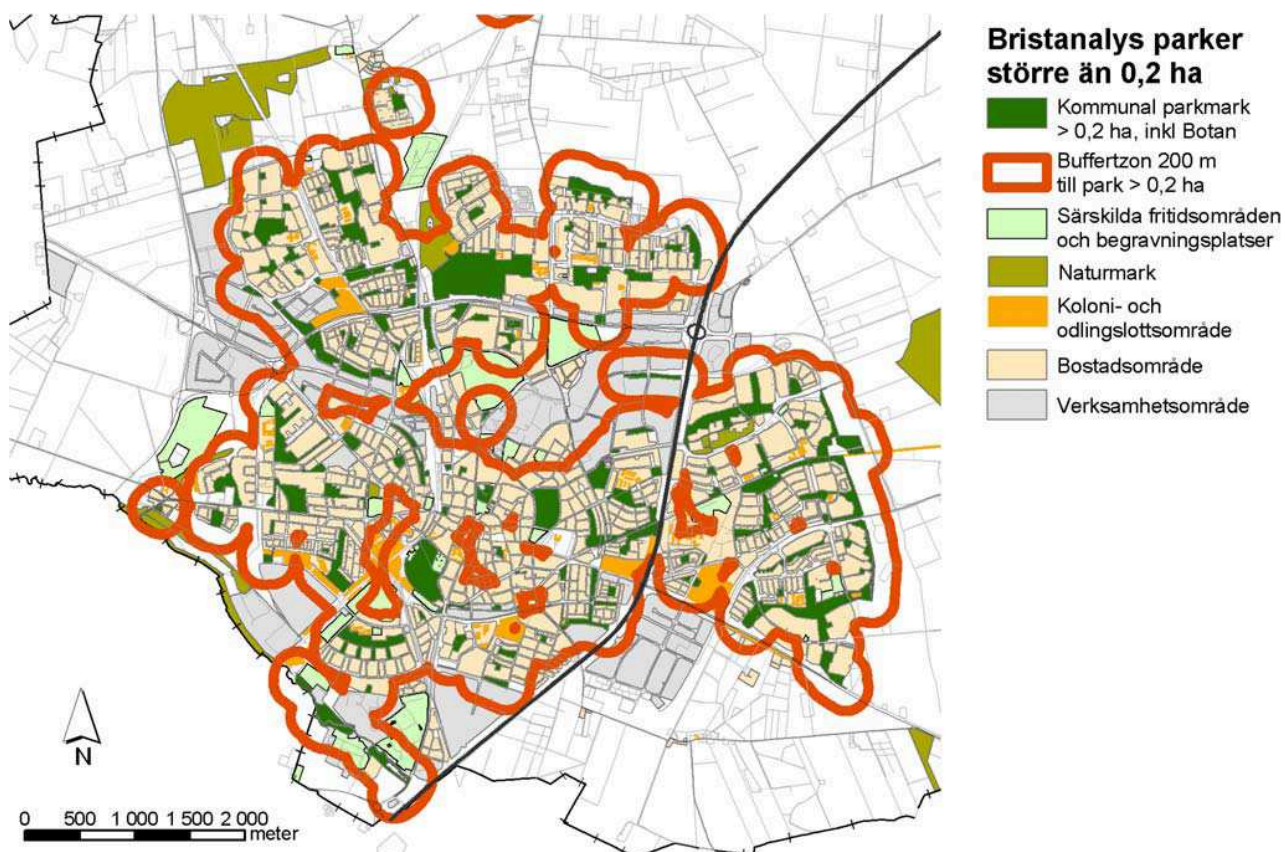
Bristanalys Lunds stad - tillgång till stadsdelsparker på minst 3 ha inom 500 m.

Tillgång till parkmark i olika delar av kommunen.

	Andel av befolkn. med parker >0,2 ha inom 200 m	Andel av befolkn. med parker >1 ha inom 300 m	Andel av befolkn. med parker >3 ha inom 500 m	Tot. park- mark m ² /inv
Centrala staden	74%	56%	44%	18
Centrala staden inkl Botan	82%	64%	68%	
Möllevången	83%	85%	79%	46
Norra Fäladen	84%	93%	85%	78
Tuna	83%	94%	97%	83
Tuna inkl Botan	88%	98%	100%	103
Ö Torn/M Fälad	96%	91%	99%	91
Linero	94%	100%	100%	115
Jämäkra/Nilstorp	93%	82%	37%	54
J/N inkl Botan	93%	82%	41%	
Klostergården	95%	96%	98%	42
Väster	93%	99%	86%	46
Värpinge	100%	96%	100%	53
Kobjer	100%	98%	93%	61
Gunnesbo	100%	86%	100%	69
Nöbbelöv	100%	100%	99%	89
Vallkära	56%	64%	3%	113
Stångby	75%	0%	0%	89
Södra Sandby	99%	87%	79%	147
Dalby	72%	73%	85%	61
Veberöd	75%	53%	0%	74
Genarp	86%	94%	43%	80
Revingeby	89%	0%	0%	96
Summa	87%	83%	74%	67
<i>Summa inkl Botan</i>	<i>89%</i>	<i>84%</i>	<i>78%</i>	<i>68</i>

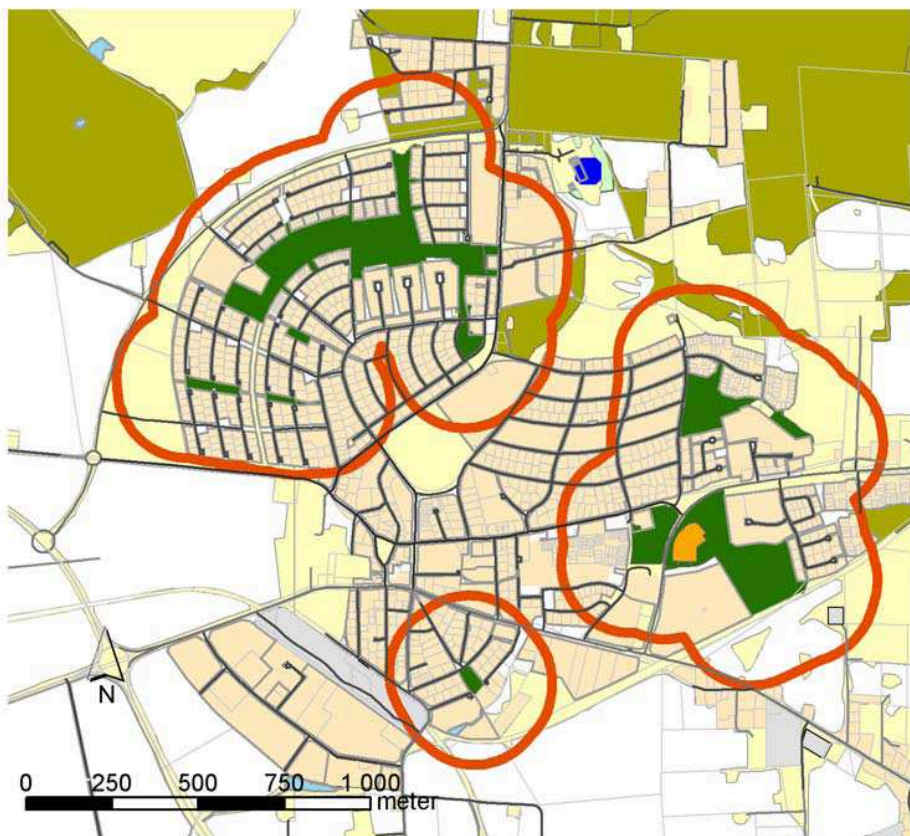
Bristanalys Lund stad - tillgång till närpark på minst 1 ha inom 300 m.

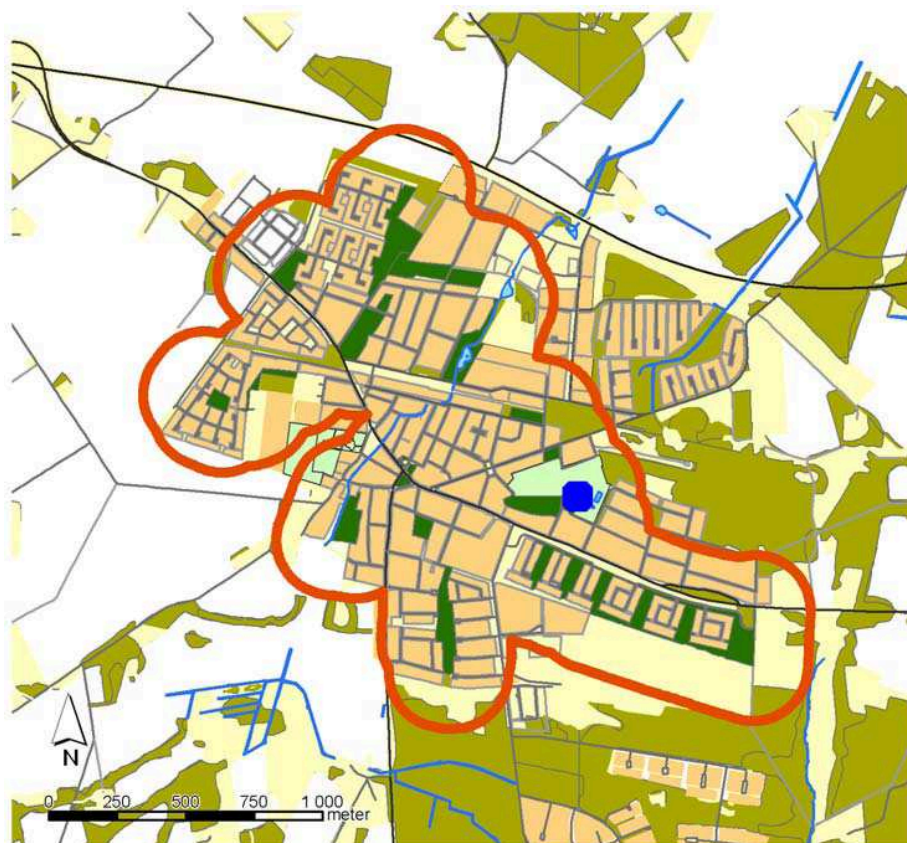
Bristanalys Lunds stad - tillgång till gröning på minst 0,2 ha inom 200 m.

Bristanalys parker större än 0,2 ha

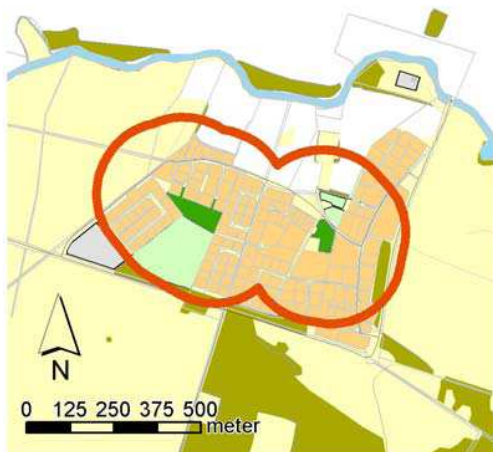
- Buffertzon 200 m till parker >0,2 ha
- Kommunal parkmark >0,2 ha
- Särskilda fritidsområden och begravningsplatser
- Skog
- Friluftsbad
- Betesmark/öppenmark /sankmark
- Bostadsområde
- Naturområde
- Koloni/odling
- Verksamhetsområde

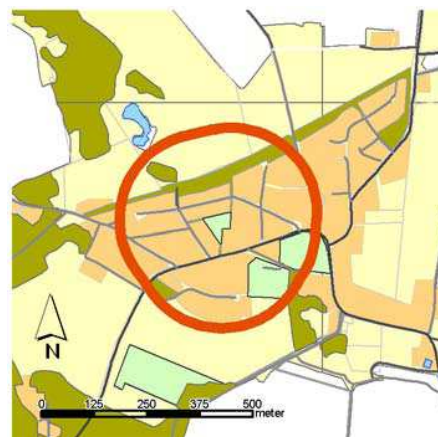
Dalby: Tillgång till gröning på minst 0,2 ha inom 200 m.

Veberöd: Tillgång till gröning på minst 0,2 ha inom 200 m.

Revingeby: Tillgång till gröning på minst 0,2 ha inom 200 m.

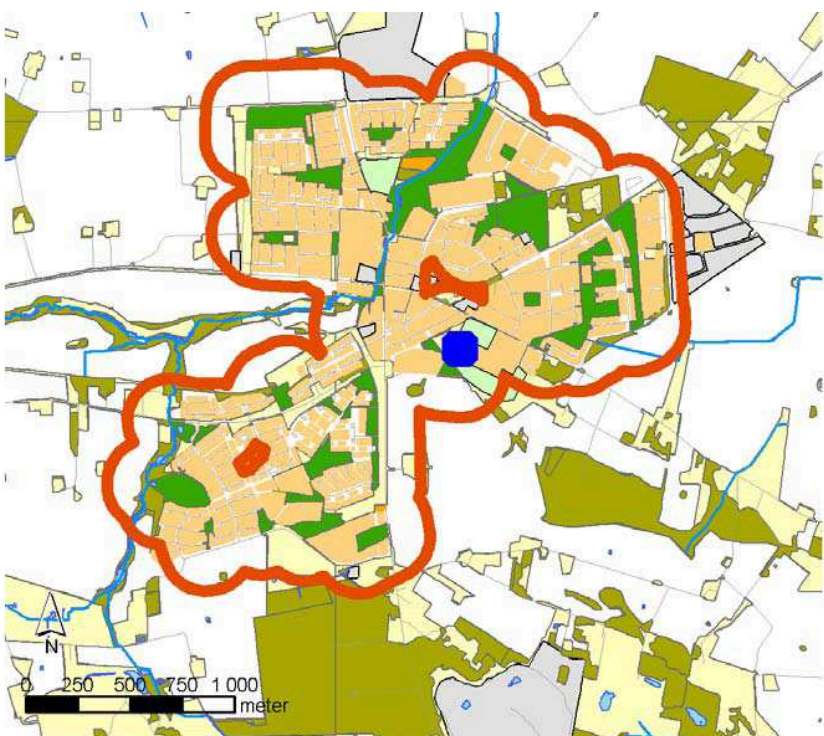
Torna Hällestad: Tillgång till gröning på minst 0,2

Genarp: Tillgång till gröning på minst 0,2 ha inom 200 m.

Bristanalys parker större än 0,2 ha

- Buffertzon 200 m till park > 0,2 ha
- Särskilda fritidsområden och begravningsplatser
- Skog
- Friluftsbad
- Betesmark/öppenmark/sankmark
- Kommunal parkmark > 0,2 ha
- Bostadsområde
- Verksamhetsområde

S Sandby: Tillgång till gröning på minst 0,2 ha inom 200 m.

Dalbacka, Dalby

Kyrkan, Torna Hällestad

Sularpsbäckan, Södra Sandby

Byaparken, Revingeby

Centrumparken, Genarp

bl a Sankt Månslyckan och Haga vid Jutahusen. Dessa övriga gröna miljöer bör särskilt uppmärksammas vid förtätningar eller andra förändringar inom respektive stadsdel. Tillgängligheten till dessa övriga gröna områden kan i många fall behöva ökas.

Dalby

Grönyteförsörjningen i Dalby är ojämnt fördelad med en tydlig brist i de centrala delarna av orten och i Nyvångsområdet. I fördjupning av översiktsplanen för Dalby föreslås en ny stadsdelspark ("Tegelbruksparken") i sydöstra delen av Dalby, inom Dammängen. När den iordningställs kommer de centrala delarna av Dalby att få bättre tillgång till större parker. Den intelligande naturmarken med skog och betesmark är en stor tillgång och ersätter i viss mån behovet av kommunal parkmark.

Torna Hällestad

Torna Hällestad ingår inte i analysen eftersom det saknas kommunal parkmark. Parken vid Sandvägen-Björkendalsvägen förvaltas som en gemensamhetsanläggning av byns vägförening. Torna Hällestad har inga sammanhängande grönstråk inom byn. Däremot finns banvallen i den norra kanten. De gamla uppvuxna villaträdgårdarna gör att upplevelsen av byn är rik på grönska. Den stora kvaliteten i Torna Hällestad är att tätorten omges av naturområden och att det är god visuell kontakt med det omgivande landskapet. En festplats finns en bit västerut på Trollskogsvägen. Möjligheten att anlägga en central festplats i byn borde utredas. Eventuellt skulle parken vid Kyrkovägen kunna utnyttjas efter det att tiden för detaljplanen löpt ut.

Södra Sandby

Södra Sandby har mycket god tillgång på parkmark och på grönstråk som binder samman de olika parkerna. De lite spretiga bebyggelseområdena i huvudsak i sydvästra delen av orten får den positiva följden att det blir mycket parkmark i "skarvarna". Nackdelen är att parkmarken riskerar att flyta ut och inte blir lika tydligt definierad. Bristområdena ligger framförallt i centrum, men inte ens här är det särskilt långt till parkmark för rekreation. De stora ytorna medför att det periodiska underhållet av parkerna i viss mån är eftersatt. Vissa parkytor har bristande upplevelsevärde och tveksam funktion.

Revingeby

Analysen av närheten till park blir inte helt rättvisande då endast kommunal parkmark omfattas. Revingeby innehåller inga närparker eller stadsdelsparker av den storlek som målbeskrivningen visar. De gröningar av parkmark som finns tillsammans med de gröningar som ligger på icke-parkmark bidrar med att närheten till park ändå är ganska god. Tillgången till parkmark kommer ytterligare att förbättras om parkmark anläggs i anslutning till den planerade bebyggelsen i norr. Längre avstånd till parkmark har de södra delarna av Revingeby. Dessutom är väg 958 en barriär mellan byn och Revingefältet.

Genarp

Räknat till kommunal parkmark finns det idag två bristområden i Genarp: norr och sydost. Situationen kommer dock att förbättras när de planerade utbyggnadsområdena är färdiga. I övrigt är tillgången god och avstånden är små. Parkerna i Genarp har god spridning vilket medför att bristområdena blir få. Dessutom har orten omgivande naturområden som starkt bidrar till

att bristen kan bedömmas till ringa. Genarp har sammanhängande grönstråk i nord-sydlig riktning, men inga mer omfattande i öst-västlig riktning. Brist finns på skyddade cykelstråk som inte löper i blandtrafik.

Veberöd

Bristanalysen som gjorts med avseende på kommunal parkmark visar att Veberöd har en god försörjning på parkmark. I orten finns dock inga parker större än 3 ha. Idala och Trulsbo innehåller ingen kommunal parkmark, däremot har de nära till icke kommunal parkmark. Bristen av parkmark kompenseras starkt av närheten till naturområden, däremot skulle kopplingen vidare till t ex Vombs fure kunna förbättras

Koloni- och odlingslottsområden

I underlagsdelens kap 7.6 redovisas koloni- och odlingslottsområden för varje stadsdel/tätort. En relativt god fördelning finns inom Lunds stad dock med färre områden i Lunds norra delar. Enligt enkätundersökning 2002 i Lunds kommun, Splitvision, finns en viss efterfrågan på nya koloniområden. Av de som idag inte har tillgång till koloni- eller odlingslott skulle 8 % vilja ha tillgång till kolonilott och 5 % vilja ha tillgång till odlingslott. 9 % av invånarna i Lunds stad skulle vilja ha tillgång till kolonilott medan endast 3 % av invånarna i övriga tätorter efterfrågar detta. Det bör vara enkelt att nå sin kolonilott så en jämn spridning över stadens stadsdelar eftersträvas. Vid behov av nya platser för koloni- eller odlingslottsområden bör platser väljas där områdena bidrar till att skapa en god helhet och där marken bör hållas öppen med hänsyn till landskapsbilden eller stadsmiljön. Stadsdelar med få befintliga områden bör prioriteras. Exempel på sådana platser är en utvidgning av befintligt koloniområde vid Sankt Hans backar norrut, området kring Gunnesbo gård och området mellan Gastelyckan och Hasslanda verksamhetsområde. I samband med ombyggnaden av Västkustbanan tillkommer ett nytt odlingslottsområde i Danska parken. Park- och Naturkontoret upplever det som att tillgången ungefär balanserar efterfrågan för tillfället. Dock finns ett visst intresse av att omforma odlingsområdet till koloniområden.

Råd och riktlinjer - tillgång till gröna ytor i tätorterna

- I stadsdelar där det råder brist på parker skall förtätningsprojekt undvikas.
- De åtgärder som kan ske för att kompensera bristen på stadsdelspark ska prioriteras. Följande stadsdelar i Lund berörs: Centrala staden, Möllevången, Järnåkra/Nilstorp, östra delen av Norra Fäladen och Stångby.
- Brist på parkmark i Dalbys centrala delar åtgärdas genom nyanläggning av parker i utbyggnadsområdena. ”Tegelbruksparken” har särskilt denna funktion.
- Vid utbyggnad av tätorterna bör brister i parktillgång åtgärdas.

Fågelparken, Veberöd

Koloniområdet Öster I på Tuna

Sammanfattning:

- De östra tätorterna har överlag god tillgång till parker. Brister i tillgången till stadsdelsparker kompenseras av nära tillgång till naturen.
- Tillgången på parker i Lunds stad varierar mellan stadsdelarna.
- Upplevelsen av tillgången till parker beror på fler aspekter än yta och avstånd. Av betydelse är barriärer i form av vägar och industriområden, tillgång på privata trädgårdar och gårdar, närhet till naturområden och utformningen av parkerna.
- Tillgången till koloni- och odlingslottsområden bör ges en jämn spridning över staden. I tätorterna är efterfrågan mindre. Vid önskemål bör utrymme ges till odlingsområden.